

Arvestus

Töötajatele väljastatud isikukaitsevahendite arvestuse pidamine on tööandja kohustuseks. Lähimõeldud arvestuse puhul on tööandjal hea ülevaade sellest, millal ja millised isikukaitsevahendid kellele on väljastatud ning millised on nende kasutustähtajad. See võimaldab kavandada isikukaitsevahendite hankimist ning tõendada nende väljastamist võimaliku tööõnnetuse või kutsehaigestumise järgselt.

Töökeskkonnas vajalike isikukaitsevahendite andmine töötajatele toimub tööandja kulul ning see ei tohi tuua töötajatele kaasa rahalisi kulusi.

Hea ohutuskultuuriga ettevõttes on isikukaitsevahendite kasutamine iseenesestmõistetav, tajudes nende tähtsust tervisekahjustuste ennetamisel ning ei minna kompromissile loobudes isikukaitsevahenditest mugavamalt või kiiremini töötamisele lootes.

Tööelu tekitab küsimusi?
Tööinspeksioon teab vastuseid

VAATA Tööinspeksiooni kodulehte
www.ti.ee ja Tööelu portaali www.tööelu.ee

HELISTA juristi infotelefonile **640 6000**

KASUTA kliendiportaali eti.ti.ee

KIRJUTA jurist@ti.ee

KUTSU töökeskkonna konsultant oma ettevõttesse ti@ti.ee

©Tööinspeksioon,2017

TÖÖINSPEKTSIOON

Isikukaitsevahendid

Vajaduse määramine

Kui tervisekahjustuse ohtu ei saa ennetada tehniliste ühiskaitsevahendite või muudatustega töökorrallduses, tuleb kaitsta töötajaid isikukaitsevahendite abil. Esmase teabe, kus, mis tüüpi ja milliste kaitseomadustega isikukaitsevahendeid töötajate tervise kaitseks kasutada on vaja, saame töökeskonna riskianalüüsist, millesse peab muuhulgas olema koondatud teave isikukaitsevahendite vajadusest. Lisaks riskianalüüsi käigus toimunud ohutegurite parameetrite mõõtmise tulemustele saab algallikadena kasutada masinate valmistajate koostatud kasutusjuhendeid ja ohtlike kemikaalide ohutuskaarte. Asjakohane on isikukaitsevahendeid valides ja nende kasutamise korda määrares arvestada töötajate ettepanekuid.

Sobivus

Oluliseks märksõnaks isikukaitsevahendi valikul on sobivus – nii töökeskkonda kui kasutajale. Ei ole õige osta kas kõige odavamaid või hoopis kõige kallimaid hingamisteede kaitsevahendeid ja arvata, et need kaitsevad tõhusalt töötaja tervist. Valikul tuleb arvesse võtta, milline tolm või kemikaal töökeskkonnas on ja milline on selle kontsentratsioon. Ka kasutajale peab isikukaitsevahend olema sobiv. Näiteks prillikandjale ei pruugi sobida mistahes kaitseprillid ning mõnele töötajale võib kaitsemaski materjal põhjustada nahaärritust. Kui korraga on vaja kasutada mitut isikukaitsevahendit, näiteks kiivrit, kõrvaklappe ja prille, peavad need omavahel sobima.

Isikukaitsevahendi konkreetse töökeskkonnas kasutamise sobivuse määramisel on abi kasutusjuhendist, kus muuhulgas on kirjas isikukaitsevahendi kaitsetase, ladustamis-, kasutamise-, puhastamis- ja

hooldamistingimused ning selle kasutusaeg või aegumiskuupäev. Isikukaitsevahendi vastavusmargis ehk CE-margis kinnitab, et vastavushindamisega on tõendatud toote vastavus nõuetele.

Juhendamine ja väljaõpe

Ehkki isikukaitsevahendite kasutamine tundub lihtne, tuleb siiski isikukaitsevahendi väljastamisel töötajale korraldada juhendamine ja väljaõpe, mis vajadusel hõlmab näitlikku kasutamist.

Esmapilgul lihtsa isikukaitsevahendi tolumumaski kasutusjuhendis on täpselt kirjas, mil moel tuleb see enda näo kuju järgi kohandada saavutamaks tõhusat kaitse. Lihtsalt näo ette pandud mask ei ole tihedalt vastu nägu ning tolm pääseb ikkagi hingamisteedesse. Tihti näeb ka valesti kasutatavaid kõrvatroppe, mis lükatud kõrva kuulmekäiku vaid niipalju, et välja

ei kukuks, kuid nii need kasutajat ei kaitse. Juhendades tuleb selgitada töötajale võimalikke terviseriske, mis võivad kaasneda isikukaitsevahendi mittekasutamise. See aitab töötajatel mõista, et isikukaitsevahend on ennekõike tema tervise hoidmiseks.

Tööandja määrab isikukaitsevahendi kasutamise korra ja kestuse ohu suuruse, ohuga kokkupuute sageduse, töötamiskoha eripära ja isikukaitsevahendi omaduste põhjal. Juhendamisel tutvustatakse töötajale seda korda, kasutusjuhendis kirjeldatud puhastamis- ja hooldamistingimusi ning kasutusaega, samuti kus ja millistes tingimustes tuleb isikukaitsevahendeid hoida ajal, kui seda ei kasutata.

Kasutamine

Tööandja kohustused ei lõpe isikukaitsevahendi väljastamisega töötajale. Ta peab tagama, et isikukaitsevahendit kasutataks valmistaja antud kasutusjuhendi kohaselt alates ohtliku töö algusest kuni töö lõpetamiseni.

Kohustused on ka töötajal ning töötajate valitud esindajal, töökeskkonnavolinikul. Töötaja on kohustatud kasutama isikukaitsevahendit vastavalt kasutusjuhendile ja tööandja antud juhiste. Kui töötajale pole isikukaitsevahendit väljastatud, kuid ta arvab selle vajaliku olevat, on õige pöörduda tööandja või töökeskkonnavoliniku poole. Voliniku kohustus on jälgida, et töötajad oleksid varustatud töökorras isikukaitsevahenditega.

Mõnikord on tööandja ja töötaja soovinud erinevatele argumentidele viidates kokku leppida isikukaitsevahendi mittekasutamises ehkki ohutegurid selle kasutamist eeldavad. Selline kokkulepe ei ole õiguspärasega aktsepteeritav, kuna isikukaitsevahendi mittekasutamine võib põhjustada tervisekahjustusi.